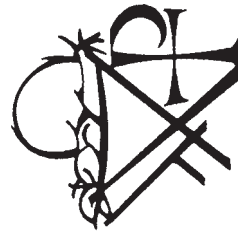
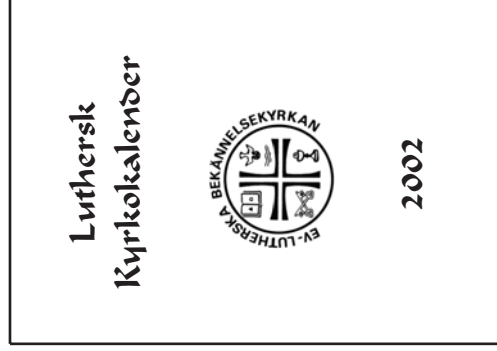

Luthersk kyrkokalender är utgiven av ELBK. Den innehåller kyrkoårets texter samt en Bibelläsningssplan. Där finns också en förteckning över våra församlingar.

Ge bort den till vänner och bekanta i Jul!

Priset är endast 10:- och kalendern kan rekorderas från J-E Andersson
Växthusvägen 31
266 31 Munka Ljungby
e-mail: jan.erik.andersson@mbox304.swipnet.se

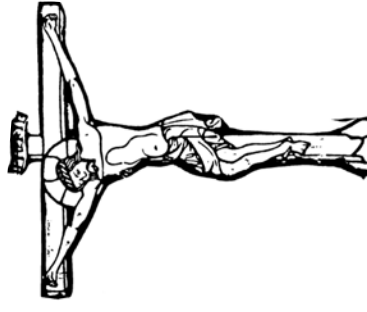

*God Jul
och Gott Nytt År
i vår Nyfödde
Frälsares Namn*

*Lutherska Församlingen i
Stockholmsområdet
anordnar nyårsläger på*

*Lida Församlingsgård
utanför Norrköping med början
söndagen den 30/12-1/1.*

Gratia

*Gratia nisi gratis est, non est gratia
”Om nåden inte är gratis, är det ingen nåd”
Augustinus*

**Kyrkblad - Evangelisk-lutherska bekännelsekyrkan
Kirkeblad - Den Evangelisk lutherske bekjennelsekirke
Nr 3 2001 årg. 5**

Säg alltså till dottern Sion, säger profeten, att hon icke stöter sig på hans anskomst i ringhet, att hon tillsluter ögonen och upplåter öronen, så att hon icke ser, hur fattig han gör sitt intåg utan istället hör, vad man säger om denne ringe konung. Ringheten och armodet ser man.

Han rider ju in på en åsna utan sadel och sporrar. Men att han tar bort synden från oss, att han dödar döden och ger evig helighet, evig salighet och evigt liv, det ser man inte. Det måste man höra om och tro på. Säg alltså till dottern Sion, säger Sakarja, att hon besinnar detta och icke stöter eller förargar sig på, att han gör ett så jämmerligt intåg och lider en så smädlig död. Ty allt detta sker dig till godo. Han vill på så sätt hjälpa dig såsom en frälsare från djävulen och döden och vill helga dig och fria dig från synden.

Martin Luther (Huspostillan 1:a Advent)

I detta nummer

- Se til Sions datter s 3
- Att läsa sin Bibel s 6
- Att äga ett hopp s 10
- Två Jubilarer s 11
- Den 11 september 2001 s 15
- Kyrkokalender 2002 s 16

Evangelisk luthersk kirkeblad

GRATIA

Evangelisk-lutherskt kyrkblad

Redaktör: Gunnar Edwardsson

E-Mail: gunnar.edwardsson@swipnet.se

Red.sekr: Ingvar Adriansson

E-mail: in.adriansson@telia.com

ANSVARIG UTGIVARE: ASBJØRN HJORTH AUG

Asbjørn Hjorthaug, ordf./forman, Gunnar Edwardsson, (sekr./ sekretær),
Jan-Erik Andersson, kassör/kasserer Tlf: 0431/430165,
Åke Malander, Gunnar Byström, Sigmund Hjorthaug
Kyrkostyrelsens adress: Rugdeveien 3 N-1823 Knapstad, Tlf/fax: 69 92 11 32
Kyrkans postgironummer 44 25 93-0

Församlingar

S:t Matteus ev luth förs., Uppsala

Kh Åke Malander,
Karlsberg-Åkerlänna
S-740 30 Björklinge,
Tlf/fax 018/356140
e-mail: ake.malander@telia.com

S:t Stefanus ev luth förs., Sollentuna

Kh: Ingemar Haraldsson,
Lantgårdsvägen 49, 192 74 Sollentuna.
Tel 08/75 42 740, mobil. 070/32 08 745.
e-post: lindeberg2000@hotmail.com

S:t Johannes ev luth förs., Yxenhult

Kh Gunnar Edwardsson,
Fågelsångsv. 14
S-341 31 Ljungby,
Tlf/fax 0372/62952
e-mail: gunnar.edwardsson@swipnet.se

S:t Andreas ev.luth förs., Skellefteå

Kh Gunnar Byström,
Skelleftehamnsv.182
S-932 35 Ursviken,
Tlf/fax 0910/35008
e-mail: gunnar.bystrom@spray.se

Den Gode Herd.ev luth förs., Värnamo

Kh Ingvar Adriansson
Släntvägen 10
S-331 35 Värnamo
Tlf/fax 0370/18217
e-mail: in.adriansson@telia.com

Den lutherske menighet,Knapstad

Mprest Asbjørn Hjorthaug
Rugdeveien.3 N-1823 Knapstad
Tlf/fax 69 92 11 32
e-mail: asbj.hjorthaug@c2i.net

Den lutherske menighet,Sandnes

Mprest Sigmund Hjorthaug
Spinnarg.16 N-4300 Sandnes
Tlf/ 51 66 59 57
e-mail: sighjo@online.no

I Fokus

aktuellt från kyrkor och samfund

► Den 11 september 2001

Många kyrkor och samfund har kommenterat de tragiska händelserna som skedde i New York den 11 september. Här följer ett utdrag ur Lutheran Sentinel (ELS). President Orvick skriver följande:

Varför tillåter Gud att sådana här tragiska händelser inträffar? Varför hindrade inte Gud flygplanen från att flyga in i World Trade Center och Pentagon? Om nu Gud är allsmäktig så kunde han ju hindrat denna oerhörda katastrof.

Vi svarar följande: Gud står inte bakom det onda som sker. Bibeln säger: "Herren är rättfärdig i alla sina vägar och nådig i allt han gör." (Psalt 145:17) Vi kan inte anklaga Gud för denna tragedi. Det var inte Gud som styrde planen in i byggnaderna. Allt det onda som sker i denna världen har sin grund i Adams och Evas fall i lustgården. Deras överträdelse drabbade kollektivt hela människosläktet. "Bedrägligare än allt annat är bjärtat, det är obotligt sjuket. Vem kan förstå det." (Jer 17:9) Dessutom går djävulen omkring som ett ryttande lejon, och söker fånga och uppsluka så många människor som möjligt.

Men ännu har vi ju inte svarat på frågan: "Varför Gud tillät detta att ske?" Det är en fråga som vi inte fullt ut kan svara på. I utläggningen av lilla katekesen läser vi: "Guds vägar är ofta dolda för våra ögon,

ändå vet vi att hans vägar alltid är bäst och nyttigast för oss." Guds dårskap är klokare än människors visdom. Vi kan tänka på berättelsen om Josef, där Gud tillät att hans onda bröder sålde honom till slav i Egypten. En kort tid därefter blev han upphöjd och räddade därigenom sina bröder och sitt folk från svält. Josef sade till sina bröder, *Ni tänkte ont mot mig, men Gud har tänkt det till godo genom det som nu har skett för att bevara många människors liv.* (1 Mos 50:19) På samma sätt tror vi ni nu trots all bedrövelse, att Gud kommer att använda dessa tragiska händelser den 11 september till något gott.

Den allra viktigaste frågan för oss är, Hur kan vi vara säkra på att Gud älskar oss och bryr sig om oss? Vi låter Martin Luther svara på denna fråga: "Se på krubban, där ser du lindebarnet. Han kom till världen för att frälsa dig. Du kan också se upp på korset. Där ser du Guds ende Son som gav sitt liv för dina synder. Behöver vi fler bevis på Guds kärlek? *Tj, så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom ska ha evigt liv.* (Joh 3:16)

I denna tid av nöd bör vi vända oss till Gud i bön och be honom välsigna vårt land och våra ledare. Vi behöver tröst och hjälp och påminna varandra och oss själva att: "Gud är vår tillflykt och vår starkhet, en hjälp i nöden, väl beprövad." (Psalt 46:1)

Red Sekr

få veta, sagt i några få ord.

Visst minns vi Hedegård som teolog, författare och översättare, men vi som var med och fick ta del av de sista åren av hans liv tänker nog mest på förkunnaren, den oförliknelige läraren, som talade Guds Ord till oss så att det blev, inte i första hand en akademisk angelägenhet, utan ett budskap som handlade om liv och salighet. En serie passionsandakter som han höll i Uppsala domkyrka gavs sedan ut i bokform under titeln *Smärtornas man*, väl värd att varje år ta fram och läsa sakta och med eftertanke. Oförtroligt ställde han upp för att dela med sig av det Eviga Livets Ord, men till sist räckte inte krafterna längre; hans sista stora uppdrag var på en Biblicumkurs i Umeå i

augusti 1971 och då var han redan en bruten man, men så var han då också inne på sitt sjunde decennium i Ordets tjänst. När klockorna ringde till gudstjänst på Mikaelidagen, den 3 oktober 1971, fick han gå in i sin Herres glädje och fira den himmelska gudstjänsten. En kämpe hade fallit i Israel. Till sist: vad var det egentligen för märkligt med den mannen, teol. dr David Hedegård? Egentligen ingenting, men han förkunnade Guds Ord för oss, och Guds Ord är levande och kraftigt.

"Tänk på edra ledare, som först talade Guds ord till er: Ge noga akt på hur de slötade sin lemnad, och följ det exempel de gav er genom sin tro. Jesus Kristus är i går och i dag densamme, liksom i evighet."

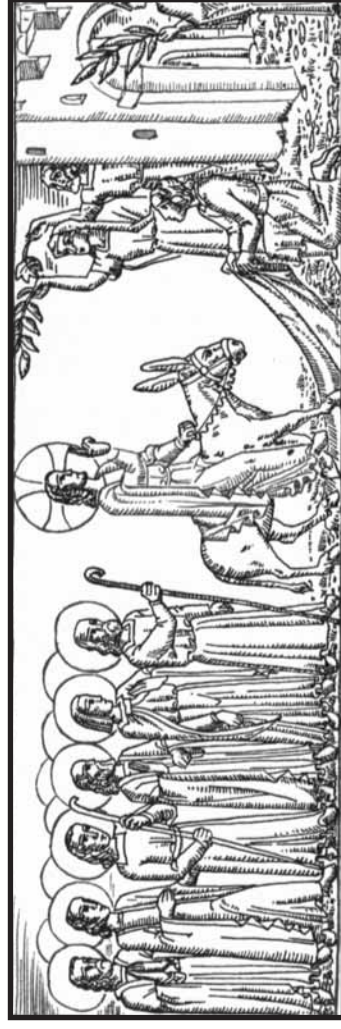
Om bönen Fader vår

"I ögonen fallande är Fader vår korthet och böneordens komprimerade formulering, som saknar alla utbroderingar och icke innehåller ett överflödigt ord. Fader vår är över huvud taget präglad av en genomförd saklighet både i uttryck och i sin stränga koncentration till ett litet fåtal livsviktiga angelägenheter.

Motsättningen till den judiska böneseden, som älskade långa, ordrika böner är markerad (Matt 6: 7). Fader vår är ett äkta, pregnant uttryck för Jesu religiösa egenart och hans specifika gudsförhållande. Bönen till Fadern går rakt på sak, viss om att bli hörd. Bland böneämnena stå Guds namn, rike, vilja framst; därtill komma kroppens och själens mest trängande behov. Bönen andas fullständigt beroende och fullständigt förtroende."

(Anton Fridrichsen, Svenskt Bibliskt Uppslagsverk2, sp 600.)

Si til Sions datter: Se, din konge kommer til deg, ydmuk, ridende på et esel, på trekkdyrets fole. Matt 21,5

AV ASBJØRN HJORTH AUG

"Si, til Sions datter."

Sion er byen Jerusalem. Mens landet Israel betegnes som en mor så er byene Israels døtre. Her er det et budskap som skal ropes ut til Jerusalem, Guds by og Guds folk.

I dag er det et ord til deg. I Åpb. 21,10-27 kan du lese om det himmelske Jerusalem som er bygd opp på apostlenes lære og der Gud og Lammet råder. Sions datter er Guds menighet og Guds folk. Gud taler til deg. Hele Bibelen er Guds tale til deg. Han vil at du skal lese og høre hva han har å si. For en kristen er Guds ord livsnødvendig. Det er mat og næring for sjelen. Det er lyset i mørket og en "lykt for min fot" som viser veien jeg skal vandre. Guds ord er kraftige skaperord. Evangeliet er en Guds kraft til frelse, sier Paulus. Guds ord sammen med vann gjorde meg til et Guds barn i dåpens bad. Det er Guds ord som igjen og igjen gir meg tilgivelse for mine synder.

Det er Guds ord som sammen med brød og vin gir meg Jesus selv til syndenes forlatelse i nattverden. Guds ord gir meg trost og mot på vandringer til himmelen.

Du som tror på Jesus Kristus som din frelser, er Sions datter. Nå når du skal gå inn i adventstiden og julen, vil han si deg noe: *"Vend øret hit og kom til meg, bør, så skal dere få leve."* Jes 55,3 I vår media tid er det mange som vil ha tak i vår tid og vårt øre. Hvor viktig er det ikke å stanse opp i all travelheten for å høre hva Herren har å si.

Se, din konge.

Jesus er kongen din. Kongen skulle beskytte folket mot fiender og regjere landet slik at alle kunne ha det trygt og godt. Han skulle sørge for lov og rettferdighet. Kongen skulle se til at folket levde etter Guds bud og vilje. Israel

var Guds folk. Kongen var både verdslig og åndelig leder. Jesus er konge i Guds rike, men dette rike er ikke av denne verden. Det består av alle folkeslag og kjenner ikke landegrensener. I den nye pakt er dette rike et usynlig kongedømme som består av alle de som tror på Jesus Kristus. Jesus kjempet også mot fiender. Han kjempet mot døden, Satan og synden og vant. Vi må også hver dag kjempe mot våre fiender. Jesus, seierherren, står ved vår side og kjemper sammen med oss. Han ber for oss. Han styrker oss med sitt evangelium som vi får gjennom ord og sakrament. Han rustet oss ut med bl.a. skjold og sverd som er Guds ord og Den Hellige Ånd. Han svikter oss ikke for han har lovet å være med alle dager inntil verdens ende. Han er vår konge og styrer oss gjennom sitt ord og sine sakrament. Her forteller han oss at han elsker oss og at vi er hans. Han vet at vi er troløse, men han er alltid trofast. Han vet at vi faller, men han er der og reiser oss opp og tilgir oss våre feil og våre synder. Det skjer ikke bare engang, men om igjen og om igjen.

Se, din konge ! Hvor ofte blir det ikke at vi ser på oss selv og på alt det vi skulle gjøre? Hvor ofte havner vi ikke i fortvilelse fordi vi ikke gjør det vi burde gjøre og gjør det vi ikke skulle gjøre. Hvor ofte lytter vi ikke til vår egen fornuft som sier nei det går ikke. Det er håpløst å leve som kristen i vår tid. Det nytter ikke å ha en kirke som er så liten og svak. Du ser det går ikke å samtale med dansker, svensker og finner i år etter år . Det skjer ikke noe - det blir bare prat. Se, din konge! Israels folk var i mange år på vandring i ørkenen. Det var nedturer og oppturer. På toppen av alt kom giftslangene. De bet og folket døde. Da ropte de på Gud. Moses laget en kobberorm som han hengte opp på en stang. De som så på kobberormen ble friske og berget livet. Jesus

ble hengt på et kors. Alle mennesker var blitt av djevelen. Giften er synden som fører til evig død. Jesus gikk inn og beseiret synden og gjennom troen på ham berger vi livet. Jesus døde fordi vi var håpløst fortapt. Nikodemus, den lærde fariseer, fikk beskjed om å se på Jesus. Loven forteller deg med all klarhet at du ikke er en rett kristen, at alt er håpløst, at ingenting nytter, at alt er for smått og puslete og at det er bare å gi opp. Men hvorfor kommer Jesus vår konge ridende til oss? Hvorfor fødes han i en stall og legges i en krybbe? Hvorfor må han tåle forfølgelser, hån og sport og tortur? Hvorfor måtte han lide døden ? Av bare en eneste grunn; å hindre at du går fortapt. Han gikk veien for deg. Han levde ditt liv. Han døde din død. Han betalte din gjeld. Siden du misslykkes vil han være kongen din. Han kom for at alt ditt håp var ute og at du ikke kunne gjøre noe godt som tilfredstilte Gud. Det du ikke finner i deg selv - det har du i Jesus. Se, din konge - i ham har du alt. Alt du savner hos deg selv og mer enn det. For en konge. Det er Gud selv den allmektige som er din konge og venn. Skulle ikke han være mektig nok til å bevare deg? Er ikke han mektig nok til å bevare vår kirke? Er ikke han mektig nok til å utvide fellesskapet når han vil og finner tiden inne? Han har bedt oss om å være tålmodige og be. "Også dette sier jeg dere: *Alt det to av dere ber på jorden blir enige om å be om, skal de få av min Far i himmelen.*" Matt 18,19

Se, din konge: *"med blikket festet på ham som er troens oppbærsmann og fullender, Jesus. For å få den glede han hadde i vente, tålte han korsset uten å bry seg om vanæren, og nå har han satt seg på høyre side av Guds trone. Ja, tenk på ham som holdt ut en slik motstand fra syndere, så dere ikke blir trette og motløse."* Heb 12,2f

Han red inn i Jerusalem på et esel. Folket

Hugo Odeberg i Lund, på en avhandling om bönen i judendomen på Jesu tid. Även om han talade med lärde män på latin, så förblev han alltid den enkle förkunnaren som talade med bönder på böndernas vis. Detta gjorde att han även blev väl insatt i olika fromhets- sriktingars egenart; han behärskade såväl de högkyrkliga som pingstvännernas språk.

Till Hedegårds speciella begåvning hörde även hans förmåga att skärskåda vad som var på färde inom den teologiska världen. Han var en av de få som snabbt insåg vad Aulén och Lundateologin stod för. Den ekumeniska rörelsen blev grundligt avslöjad i hans bok *Söderblom, påven och det stora anfallet*, som kom 1953 och är översatt både till engelska, holländska och finska (ny upplaga 1968 under namnet *Ekumenismen och Bibeln*). Något svar på den kritik han där framför gavs aldrig. Som ett alternativ till Kyrkornas världsråd bildades 1948 International Council of Christian Churches (ICCC), där Hedegård var med vid bildandet och tillhörde dess exekutivkommitté. Att han sedermera lämnade ICCC hade sin grund i att pastor Ian Paisly, känd från konflikten i Nordirland, tilläts breda ut sig med sina åsikter och metoder. Skolan och undervisningen låg honom alltid varmt om hjärtat. När andra klagade över tillståndet för kristendomsämnet i den allmänna skolan, satte han sig ner och skrev en serie nya läroböcker i kristendom, vilka faktiskt blev godkända av Statens läroboksnämnd, även om ateistiska krafter senare satte stopp för dem. Hedegård började sin gärning i ett icke-lutherskt samfund (SMF) och var där även teologisk lärare vid dess seminarium på Lidingö, men när liberalteologin och bibelkritiken trängde in i

samfundet och inte lät sig hejdas, skildes deras vägar åt. På 40-talet var han rektor vid Evangeliska Skolan i Jönköping. Under denna tid trädde han även upp till försvar för dopets sakrament. Hans bok *Enighet i dopfrågan* utkom i fem upplagor 1947 - 55 (omarbetad under namnet *Är bärndopet bibliskt?* 1959). Väl väckte boken föregelse på sina håll, men något försök till vederläggning har aldrig presterats. Tillsammans med den finske professorn Saarisalo utarbetade han *Biblisk Uppslagsbok*, som har varit ett beprövat hjälpmedel för såväl förkunnare som vanliga bibelläsare. Den boken kan tjäna som ett exempel på hur Hedegårds, livet igenom varande, ingående studium av den Heliga Skrift förde honom till en allt tydligare evangelisk-luthersk läroposition. Under rubriken Tusenårsriktet finner vi i första upplagan (1939) den lite oreflekterade uppfattningen om ett jordiskt tusenårsrike, i tredje upplagan (1958) är det inte självklart att det ska förstås så, där hänvisas även till Piepers redogörelse för den gamla lutherska utläggningen. I den fjärde upplagan så (1971) är det helt klart att det inte kan uppfattas bokstavligen, som ett jordiskt fridsrike och där redovisas också de bibliska skälen därtill. Ett grundligt inträngande i Skriften leder till en luthersk teologi - här liksom ifråga om dopet. Naturligtvis kan jag inte undvika att ta upp det kraftprov han på sin ålders höst levererade: *Nya testamentet på vår tids språk*, den första kompletta översättningen av NT sedan 1917. Översättningen fick många lovord av sakkunniga, både språkmän och teologer. Men dess största förtjänst vill jag ändå tillmäta de förklarande noterna, som finns på varje sida och som utgör små pedagogiska mästestycken - det läsaren behöver

Två Jubilarer

AV ÅKE MALANDER

ÅR, 2001, KAN DET vara skäl att påminna om två personer, eftersom det är 100 respektive 30 år sedan de gick ur tiden. Båda förtjänar, om än på olika sätt, en plats i den svenska kyrkohistorien.

Gunnar Wennerberg föddes 1817 i Skara och kom som ung student till Uppsala 1837. För den breda allmänheten är han nog mest känd för sångcykeln *Glumtarne*, en samling duetter för bas och baryton, en romantisk skildring av det glada studentlivet i Uppsala på 1840-talet. Det mesta är skrivet då han redan lämnat Uppsala, och kan kanske beskrivas som en minnes-idyllisering av något för alltid förgånget. Här är man i vart fall långt ifrån Sten Selanders *En bondestudent*. Wennerberg blev statsråd två gånger, ecklesiastikminister under både Karl XV och Oskar II och var däremellan även landshövding i Kronobergs län. Mest bör dock vi i kyrkan minnas honom för hans musikaliska sida. Han var kristen och skrev och komponerade för kyrkligt bruk. Hymnen *O Gud, som styrer världens öden* tillkom redan 1849, men de stora verken, bland annat ett *Stabat Mater* och tre oratorier, *Jesu födelse*, *Jesu dom och Jesu död* hör till tiden från 1860-talet och framåt. Han skrev även musik till många av Davids psalmer; 1:a söndagen i Advent

får vi skänka Wennerberg en tanke, när hans *"Gören portarne böga ..."* ljudet under kyrkovalven. Hans kompositioner ligger långt ifrån den samtida romantiken, det är snarast den tidiga barocken som är hans inspirationskälla. Han var självlärd och naturligtvis inte fulländad, men själ-vaste Peterson-Berger har gett en mycket välvillig recension av oratoriet Jesu födelse, vilket inte säger så lite. Under sina sista dagar, där han låg på sitt yttersta, ville han gå på gång få höra Davids 103:e psalm. Och i den tro som talar i den psalmen lämnade han denna världen den 24 augusti 1901.

I Röks församling i Östergötland föddes den 29 november 1891 **David Hedegård**. Runt förra sekelskiftet blåste väckelsens vindar där, och den unge Hedegård torde redan då ha tagit djupa intryck av en förkunnelse om synd och nåd byggd på en fast tilltro till Bibeln som Guds Ord. Redan 1910, som 19-åring, började han sin långa förkunnargärning, som inte avslutades förrän efter drygt 60 år i augusti 1971. Vid sidan därav gjorde han akademisk karriär. 1920 studentexamen som privatist, 1925 fil. kand, 1928 teol. kand. och 1943 teol. lic. 1951, vid 60 års ålder, disputerade han för teologie doktorsgrad för professor

Gratia 3/01

hyllet han som de hyller en seirende konge. Men scenen skiffer fort. Straks roper de korsfest, korsfest. Kronen blir en tornekrone, og kongestolen et kors. Første advent vender blikket vårt mot palmesøndag og langfredag. Den setter julen i perspektiv. Den viser oss hvorfor vi feirer jul. Han ofret alt for oss - min konge, min Herre og min Gud. Takk.

din konge kommer til deg

Det var ikke bare den gang han kom til sitt folk. Han kommer også i dag. Vi går inn i adventstiden med store forventninger til jul. Gud den allmechtige ble menneske. Han gjorde det mulig for oss å bli hans barn. Da han kom juledagen åpnet himmelen seg for hyrdene og et himmelsk kor sang til Guds ære: I dag er det født dere en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. Ære være Gud i det høyeste Luk 2,11.13 Vi går med forventning om at kongen vår skal komme igjen. Da skal alle bekymringer her i verden ta slutt. Da skal vi komme til vårt rette hjemland. Da er det slutt på all sorg og klage. Da skal vi se han som han er.

Men også her i det daglige kommer Kristus til oss. "Men rettferdigheten av tro sier: Tenk ikke med deg selv: Hvem skal fare opp til himmelen? - det vil si for å hente Kristus ned eller: Hvem skal stige ned i avgrunnen? - det vil si for å hente Kristus opp fra de døde. Men hva sier den? Ordet er deg nær, i din munn og i ditt hjerte. Det er troens ord, det som vi forkytter." (Rom 10,6 ff) Er det to eller tre som samles i Jesu navn så er han midt i blant oss. Han kommer til oss på Bibelens blad, gjennom dåpens vann, gjennom avlosningens ord og på alterets sakrament. Han kommer igjen og igjen til oss med evangeliet. Det er nettopp derfor vi har en menighet og en kirke for at Jesus kan få komme til oss, at kongen kan få besøke, oppmuntre og ta seg av sine barn. Ser du det? Tror du det? Det er bare gjennom

5

troen du kan se at han kommer. Da trenger vi ikke gå å vente på at han kommer i skyen en gang- han er her nå. Gå til gudstjeneste og møt han der. Åpne din Bibel og se din konge kommer til deg gjennom ordet. Se og hør alle de ordene der han forteller at han er miskunnelig, barmhjertig og kjærlig.

ydmynk, ridende på et esel,

Han kommer ydmynk. Ikke med sverdet hevet. Ikke med piskan klar til slag. Det hadde vi forvent. Vi vet hva som er rett, likevel blir det så alt for ofte galt. Vi vet hva som er rett julefeiring. Likevel dras vi med i karusellen verden trekker i gang. Jesus har grunn til å anklage oss. Han har grunn til å ta avstand fra oss. Men han kommer ydmynk uten anklagelser. Han er kjærligheten selv, full av omsorg og varme og rik på tilgivelse og omhet. Da disiplene var redde og hadde stengt seg inne etter Jesu død, kommer han også til dem ydmynk og kjærlig: "Fred være med dere" Det er ingen grunn til å være redd. " Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, så vil jeg gi dere hvile." Matt11,28

Det er ikke til å undres på at profeten Sakarias roper ut:

Rop høyt av glede, Sions datter, bryt ut i jubel, Jerusalem!
Se, din konge kommer til deg.
Rettfærdig er han, og seier er gitt ham;
ydmynk er han og rir på et esel,
på den unge eselfølen. Sak 9,9

Du kan trygt ta imot kongen din når han kommer til deg i adventstida og i jula. Han vil at du forteller han hvordan du har det og bekjenner dine synder. Han vil at du på samme måte som hyrdene tar i mot ham som din frelser. Da har du grunn til å rope ut til alle du kjenner av slekt og venner :

God Jul - Se din konge kommer til deg.

Att läsa sin Bibel

AV GUNNAR EDWARDSSON

20 AN KAN BRUKA BIBELN på många sätt, man kan läsa den för att skaffa sig allmänbildning, man kan läsa den för att den är en stor och viktig litteratur som har betydtt mycket för många. Men om man vill använda den till det den är given, så är bruket av Bibeln just givet för att få ljus över sitt eget liv, förhållandet till Gud och sina medmänniskor. Det är således en viktigt sak som gör att man bör läsa bibeln.

Vad betyder ordet "bibel"?

Ordet Bibel kommer av grekiskans Biblia som helt enkelt betyder "böcker". Det kan lätt konstateras att Bibeln är en bok med många böcker och det från skilda tider. Böckerna spänner från 1 Mos med skapelsen och de första människorna, till Uppenbarelsebooken och de yttersta tiderna. Det säger sig självt att en sådan samling av böcker som omfattar en tidsrymd på ungefär 1500 år också måste vara rätt olika till sin uppläggning och sitt innehåll. Några bibelböcker berättar om Israels folks historia, andra om Jesu liv och gärning, och ytterligare andra som Psaltaren som är en bönbok i Bibeln.

Jämför man Bibeln med t ex Koranen, den bok muslimerna håller helig, så är det iögonfallande vilken skillnad där finns. Ko-

oss människor, själv blivit människa av vårt kött och blod och träder oss till mötes i Jesus Kristus, som ett nyfött lindebarn, som Herrens lidande tjänare, som den korsfäste och uppståndne Frälsaren, Segraren över synd, djävul och död. Den ondes makt är på ett avgörande sätt bruten genom Jesu liv, död och uppståndelse.

Vad detta betyder för oss kan vi kanske bättre förstå när Jesus träder fram inför sina lärjungar och deklarerar: "Mig är given all makt i himmelen och på jorden." Den som har satt sin tro och sitt hopp till honom är därmed inte utlämnad till ett liv i oro och fruktan under ett opererligt öde. Jesus säger också: "I världen får ni lida, men var vid gott mod. Jag har övervunnit världen."

"Låt inte era hjärtan oroas och var inte modlösa." Det hoppet får vi ha, i en hopplös värld, att hela vårt liv, i medgång som

i motgång, står under gudomligt beskydd och ledning. Detta hopp, det kristna hoppet, hör oskiljaktigt samman med tron och är således inte en i grund och botten osäker mänsklig förhoppning, en from önskan.

Nej, den som har satt sitt hopp till Jesus Kristus ska inte komma på skam. Hans ord och löfte håller att leva på, och de håller att dö på." Så finns nu ingen fördömelse för dem som är i Kristus Jesus." Detta löfte gäller alla. Tro på Herren Jesus Kristus så får du del av en himmelsk frid, mitt i världens oro och strid. "Vi vet att för dem som älskar Gud samverkar allt till det bästa." Att leva sitt liv i tron på Jesus Kristus är att också äga ett hopp, det kristna hoppet, som skänker mål och mening och tröst i tillvarons vedermödor - inte bara här i tiden, utan som även sträcker sig in i evigheten.

Prenumerera på Gratia, avgiften är frivillig använd postgiro 44 25 93-0 i Sverige

I Norge gäller kontonummer 1135 10 55202

Vi behöver ert stöd!

Tack

Att äga ett hopp - mitt i en hopplös värld.

AV ÅKE MALANDER

UNDER DEN GÅNGNA HÖSTEN har vi alla blivit påmind om att vi lever i en orolig, instabil och otrygg värld. Miljonert människor har fått ett chockartat uppvaknande - "efter detta kommer världen inte mer att vara sig lik." Genom massmedierna får vi en bild av Jesu ord om hur ångest och rådlöshet ska gripa folken " vid havets och bränningsarnas dån". Ja, vi kan se hur inte bara mannen på gatan utan även folkens ledare verkar vara rådvilla och sakna full kontroll över händelseutvecklingen.

Hur ska det då inte vara för oss vanliga, små människor? Vad ska vi tänka om allt det fasansfulla som vi varje dag blir påmind om? Är allt skeende bara ett utslag av en blind slump, eller finns det rent av en ond makt som ytterst står bakom allsammans? Frågan tål att ställas när vi just har lämnat 1900-talet, som man, när det ingicks, menade skulle bli framtidskridandets och fredens nya tid - aldrig mera krig - men som blev det blodigaste århundradet i mänsklig-hetens historia. Aldrig har väl människorna varit så framgångsrika i att förgöra varandra som i vår egen tid. Varifrån kommer all ondska, och varifrån får den sin förmåga?

Hela tillvaron kan verka skrämmande och obegriplig. Kan det finnas något hopp och någon fast punkt mitt i det kaos vi ser omkring oss? Mänskliga ideologier och filosofier har egentligen inget svar, och inte heller någon tröst att ge. Så lever många utan hopp och utan Gud i världen", som det heter.

För en kristen, som har sin bibel, och kan låta den kasta ljus över tillvaron ter sig saken lite annorlunda. Bibeln talar om "den nuvarande onda tidsåldern", och ger därmed en vink om att vi inte ska vänta oss någon paradisk tid här på jorden. Så i djupare mening kommer världen att förbli sig lik, ty, som det står skrivet, " hela världen är i den ondes våld", det vill säga det finns en ond makt som har inflytande över människor och utövar detta inflytande, inte bara bland " dom andra", utan mitt ibland oss själva. Men när Bibeln uttrycker sig så slutar den dock inte i någon mörk och pessimistisk livssyn. Gud, inte den onde, är den Allsmåttige, Skaparen och Uppehållaren av hela universum. Så långt är det i och för sig inte specifikt kristet, men Bibeln lär sedan det orimliga, att denne Gud, av kärlek till

Gamla och Nya testamentet

Bibeln är uppdelad i Gamla testamentet och Nya testamentet. Det gamla testamentet som har 39 böcker, handlar om skapelsen, om patriarkerna, Abraham, Isak och Jakob, om Mose och Israels folk och dess

Guds ord

All historieskrivning bygger på att man väljer ut vissa fakta och sammanställer dem och ger dem sin tolkning. Allt kommer inte med, ty för det första vet man inte allt och sedan är inte allt det man vet av samma värde så att det är lönt att ta med det i framställningen. När det gäller Bibeln är det uppenbart att den inte skildrar allt som hände vid den eller de tider då böckerna skrevs. Likväl är den historia, men inte vanlig historia, utan Guds frälsningshistoria. Inte heller är den uppbyggd på vad människor kom ihåg och kunde berätta. Men den är förvisso skriven av människor, och dessa människor skrev på Guds befallning och med den helige Andes inspiration: "Människor drivna av den helige Ande, har talat vad som gavs dem av Gud" heter det i 2 Petr.1. Bibeln är därför Guds ord, sant och verkligt.

Guds syfte

Bibeln är också skriven med ett speciellt syfte, nämligen att skapa tro. Det är nu inget syfte som människor funnit på, utan är ett uttalat syfte från Gud. När man därför läser Bibeln möter man detta syfte på många olika sätt. Psaltarsalmerna manar till oss att tro Gud och hans ord. Jesus manar oss till tro med orden "Tro evangelium". Vi ser också att de människor som skildras i Bibeln tecknas just mot bakgrund av deras tro eller otro.

" Att känna Kristus,
är känna hans välgärningar."

(Melanchthon)

bosättning i Kanaans land och Guds löften till detta folk. Det visar samtidigt att folket inte blev troget mot dessa löften. De vände sig till avgudadyrkan, sådan som de omgivande folken hade och bedrev. Man lyssnade heller inte till Guds ords varningar genom alla de profeter som han sände till dem. En följd av detta blir att Israels folk blir bortfört i fångenskap till Babylonien. Men trots människornas synd och överträdelser lovar Gud genom många löften i det gamla testamentet, att en tid ska komma då han ska förbarma sig över folket, inte bara över folket utan över alla människor. Det visar fram till Nya testamentet och Frälsaren Jesus, hans födelse, lidande, död och uppståndelse.

Såsom gamla testamentet förutsagt skulle ske.

Nya testamentet består av 27 böcker, de fyra evangelierna, apostlagärningarna och sedan 21 olika brev av Jesu apostlar och slutligen Uppenbarelseboken. Nya testamentet handlar om löftet från gamla testamentet och frälsaren, Jesus Kristus. De fyra evangelierna handlar särskilt härom. De skildrar Jesu födelse, hans undervisning, hans under och tecken, hans lidande, död och uppståndelse i Jerusalem. Apostlagärningar handlar om Jesu apostlar och hur de, efter att den Helige Ande kommit över dem, förkunnade budskapet om Jesus, först i Jerusalem och sedan på olika ställen i nutida Turkiet och i Grekland och till och med i Rom. Bland breven intar Romarbrevet, som är det första, en särskild plats eftersom det är den utförligaste framställningen av den kristna läran. De andra breven som följer därpå ger både exempel på läran och hur man tillämpade den i livet.

Lag och evangelium

När man läser denna undervisning står det klart att en viktig utgångspunkt, både till att läsa Bibeln och förstå budskapet är att söka skillnaden mellan lag och evangelium. Båda sakerna är Guds sanning, och båda sakerna finns i Bibeln, men de måste skiljas åt. Lagen är allt det som Gud fordrar av människan. Det är sammanfattat i de tio budorden, men återfinns i alla lagar, bud, krav och befallningar som finns i både gamla och nya testa-

visar i Romarbrevet och i Galaterbrevet och på flera andra ställen att vi människor rättfärdiggörs av nåd och inte av gärningar. ”*Av nåd är ni frälsta och det inte av er själva; Guds gåva är det.*” (Efes 2:8) Det är just detta som är Bibelns frälsninglära och således viktig att lära känna och begrunda.

Börja med Evangelierna

Om man inte läst Bibeln förut eller är föga bevandrad i den gör man klokt i att börja just med evangelierna i Nya testamentet. Man bör läsa dem i följd. Särskilt kan man se och lägga märke till att av alla de människor som kom till Jesus, eller såg och hörde honom, så var det några som kom till honom för att de trodde att han kunde hjälpa dem. Det visar sig att de som så trodde, trodde på Jesus som den som kunde hjälpa och rädda, de trodde helt rätt. Medan de många som diskuterade med Jesus, anmärkte på vad han sa, stötte sig på honom, heller aldrig förstod eller trodde på honom. Man kan också lägga märke till att Jesus aldrig säger till människor han mötte eller som kom till honom: ”Gör så gott du kan” eller ”Du kan bara du vill”. I stället säger han ”*Kom*

till mig...; ”Tro på mig...”. Han säger: ”Jag är vägen, sanningen och livet”. Vad det är som gör att Jesus inte säger så eller ens för en sådan diskussion utan hänvisar människorna till honom själv, ja vad det är, är själva nyckeln till hela Bibeln som Guds frälsnings sanning. Jesus är inte en filosof likt Sokrates eller en vis man likt Buddha, utan Guds Enfödde Son, som kom i världen för att frälsa människor. Han gjorde det som ingen annan människa kan göra. Han kom för att ge oss arma människor räddning, salighet och liv.

Det är att finna denna sanning för sin själ och för sin salighet som Bibeln är skriven. Ty det heter ”*Detta har blivit uppskrivet, för att ni ska tro att Jesus är Messias, Guds Son, och för att ni genom tron ska ha liv i hans namn.*” (Joh 20: 31)

Så bör man läsa Bibeln för att där finna tron och hoppet som Gud ger oss människor, och läsa gamla testamentet i ljuset av det nya, och nya testamentet mot bakgrund av det gamla. Båda delarna hör nämligen samman och utgör Guds ord till oss människor ännu i denna dag.

Jag utan dig ej känna kan Min store Gud och Frälserman, Upplys mig därför med ditt Ord, Var dag jag går på denna jord.

(Lps 885 v 2,3)

”Du skall umgås med Skriften sålunda att du tänker att Gud själv talar.”

Luther

”Skriften har aldrig misstagit sig.”

Luther

”En enda prick i läran är värd mer än himmel och jord. Därför kan vi inte låta den skadas ifråga om den mest obetydliga sak.”

Luther

mentet. Evangelium är däremot allt det som Gud ger till människan och som han ger av nåd. Att skilja mellan lag och evangelium är såsom en nyckel i den Heliga Skrift. Det är nämligen just så man förstår att vem Jesus är, att han inte kommit för att ge oss lagbud utan för att ges oss nåd. Skiljer man inte mellan vad som är lag och vad som är evangelium, så blandas detta ihop, och då blir det också svårt att tro. Då tänker man att Gud inte kan ge någon nåd till oss om vi inte har fullgjort vad han krävt av oss. Paulus under-